

РЕЦЕНЗИЯ

Във връзка с процедура за заемане на академична длъжност "Доцент" в област на
Висшето образование 2.1. Филология (Български език като чужд – Теория на превода) – за
нуждите на ФСлФ, Софийският университет „Св. Климент Охридски“

Член на Научното жури, изготвил рецензията – **проф. д-р Арман Шнорк Постаджиян, дм**,
Медицински Университет София, Клиника по кардиология УМБАЛ Света Анна София

Конкурсът за „Доцент“ 2.1. Филология (Български език като чужд – Теория на превода) –
за нуждите на ФСлФ, Софийският университет „Св. Климент Охридски“ е обявен в
„Държавен вестник“ бр. 21 от 15.03.2022 г.

Научното жури по конкурса е назначено със заповед на Ректора на СУ-Климент Охридски
№ РД 38 – 154 от 21.03.2022 г.

Рецензията е изготвена според Закона за развитие на академичния състав (ЗРАС),
Правилника за приложение на ЗРАС (ПРЗРАС) и Правилника за условията и реда за
придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности (ПУРПНСЗАД) в
Софийският университет „Св. Климент Охридски“

Представеният комплект материали на хартиен /електронен носител е в съответствие с
процедурата за придобиване на академична длъжност «Доцент» и правилника на
Софийският университет „Св. Климент Охридски“

Единствен кандидат е **Д-р Ивета Георгиева Ташева - Димитрова, д.м**, хоноруван асистент
към Софийският университет „Св. Климент Охридски“

Декларирам следните обстоятелства при изготвяне на настоящата рецензия – в
изпълнение на заповед на Ректора на Софийски Университет «Климент Охридски», № РК-
038-485/01.08.2018 г. съм бил част от научното жури и съобразно негово решение изготвил
рецензия във връзка с процедура по защита на докторска теза “Ендоваскуларно лечение
на комбинирана периферно-артериална и коронарна болест” професионално
направление 7.1. Медицина, докторска програма Кардиология към Катедра «Вътрешни
болести, фармакология и клинична фармакология, педиатрия, епидемиология,
инфекциозни и кожни болести», Медицински Факултет, Софийски Университет «Климент

Охридски». Декларирам липсата на общи научни трудове с кандидата в настоящия конкурс.

При преглед на научната продукция на Д-р Ивета Георгиева Ташева - Димитрова не установявам данни за плагиатство при изготвяне на научните трудове.

Биографични данни

Д-р Ивета Ташева- Димитрова е родена на 09.11.1970 год. Завършва Висшето си медицинско образование в МУ- София през 1996 год и започва своята професионална кариера като лекар през 1997 год в кардиологично отделение на МБАЛ Ямбол. От 1999 год до април 2002 год. е назначена към Катедра по Вътрешни болести, МУ София. Последователно работи в отделения по инвазивна кардиология в УНСБАЛ „Св.Екатерина“ (2002-2009г) София и УБ „Лозенец“ (2010г). За период от шест месеца през 2010г е завеждащ отделение кардиолог в НКБ, а от 2011 до 2014г е завеждащ отделение по инвазивна кардиология в МБАЛ Пазарджик. От 2012г до 2019 год заема длъжността началник отделение инвазивна кардиология в „Сити Клиник УМБАЛ“, София. ОТ СЕПТЕМВРИ 2020 Г. НАСАМ – ЗАВЕЖДАЩ КЛИНИКА ПО КАРДИОЛОГИЯ И ИНВАЗИВНА КАРДИОЛОГИЯ В УМБАЛ „СОФИЯМЕД“

През април 2002 год след успешно полагане на държавен изпит д-р Ташева придобива **специалност вътрешни болести** (008299/11.04.2002), а в началото на 2006г и по **кардиология** (010491/25.01.2006). Специалист по **инвазивна кардиология** става през 2010 год (0012/17.02.2010) , а по **ангиология** през 2019 год.

През 2019г. Д-р Ташева-Димитрова придобива **научна и образователна степен “доктор”** след защитена дисертация на тема: „Ендоваскуларно лечение на комбинирана периферно-артериална и коронарна болест“ – *Диплома № СУ-2019-197, 30.10.2019 г* Софийски Университет Св Климент Охридски – Медицински Факултет –София

В периода 2018 - 2022 Г. изнася ЛЕКЦИИ И СЕМИНАРИ В СУ “СВ. КЛ. ОХРИДСКИ” - ФСЛФ И МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ (УВОД В МЕДИЦИНСКАТА ТЕРМИНОЛОГИЯ, ПРЕВОД НА МЕДИЦИНСКА ТЕРМИНОЛОГИЯ, СЕМИНАРИ ПО КАРДИОЛОГИЯ И ВЪТРЕШНИ БОЛЕСТИ)

В хода на професионалното си развитие Д-р Ташева-Димитрова има редица специализирани курсове за повишаване на квалификацията в областта на диагностика и лечение на сърдечно-съдовите заболявания. Притежава сертификат за допълнителна

квалификация по инвазивна кардиология, като е признат лекар-специалист в областта на инвазивната диагностика и лечение на сърдечно-съдовите заболявания.

Научно-изследователска дейност

В хода на **научно-изследователската си дейност** Д-р Ташева-Димитрова има осъществени многобройни **научни участия** в международни (общо 38) и национални форуми (общо 20), пряко свързани с научната специалност и с практическото ѝ приложение. Фрагменти от трудовете са представени в поредица Национални конгреси по кардиология, организирани от Дружество на кардиолозите в България и на международни форуми организирани от Acute Cardiovascular Care на ESC, TCT и ACC

В подадената от кандидата документация са налични данни за реализирани международни научни проекти по линията на Еразъм + с българистични катедри в Карловия Университет-Прага, Ка Фоскари-Венеция и Славистичния център към Университета в Хайделберг - Reversed Perspectives and Intercultural Dialogues: Qualification of Bulgarian Language and Literature Teachers. Cross-border Bulgarian Studies, Член, ЦРЧР, Номер на договора:2020-1-BG01-KA204- 078972 2020 2 и International Translation Passport, Член, ЦРЧР, Номер на договора:2018BG01KA203047873.

Д-р Димитрова участва в конкурса с научната си продукция включваща **1 монография** и **20 научни публикации** извън дисертационния труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ и подлежат на рецензиране. Разпределението им е както следва: **в чуждестранни периодични издания** - общо 12 публикации публикувани в периодични международни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, включително и списания с висок импакт фактор като JACC CV Interventions, EHJ, EHJ-Preventive Cardiology и други. **В български периодични издания** – 8 публикации, болшинството оригинални статии включително и в български реферирани и рецензирани издания в международни бази данни списания като Folia Medica; Монографията, включително и три от публикациите на кандидатката са пряко свързани в областта на конкурса, за когото кандидатства и са публикувани в списания Български език и литература, Езиков свят и Чуждоезиково обучение. В 8 от всички 20 публикации извън

дисертационния труд, д-р Димитрова е първи автор, а в останалите - трети и последващ автор.

Съгласно предоставена справка от Централна медицинска библиотека на Медицински Университет София общият брой **цитирания** на публикациите на д-р Димитрова (без автоцитирания) е 4 в национални издания, 28 цитации в Scopus и 31 Web of Knowledge, като двете бази данни частично се припокриват. В подадената от кандидата документация е посочен общ импакт фактор от 4 публикации от 20.813.

Основни акценти в научно-изследователска дейност

Научно-изследователската дейност на д-р Димитрова е насочена в следните основни направления:

- В монографията „Медицинска хуманитаристика. Теми, термини, превод“ е пример за съчетаването на медицинската проблематика с литературоведска, лингвистична и традуктологична и то не само заради високата интердисциплинарност, но и защото вкарва медицината и медицинските проблеми в един друг контекст, който носи нови знания, стимулира към неочаквани изводи и който може да е полезен както за лекарите практики, така и за изследователите от най-различни зони на знанието. Нещо повече, монографията предефинира отношението лекар-пациент и може да служи като своеобразен наръчник за медиците. Монографията е приносна и с теоретичните и практически постановки от сферата на медицинския превод. Той, наред с юридическия, е една от най-проблемните зони на традуктологията, защото освен знаене на език, изисква и отлично владение на терминологията. Изследването е приносно със знанието, което дава за преводимостта ония „препъни камъни“, пред които ще се изправи всеки преводач на медицинска литература, който не е лекар. Статиите, приложени като онагледяващи начините на превод, служат като ценен наръчник и също имат приносен характер
- **в областта на български език и превод**

Публикацията Медицината и въпросът за бъдещето обсъжда едно от многото приложения на медицинския превод, а именно способността му да осъществява превод на знания. В конкретната статия се разглеждат някои от опорите на трансхуманизма, които засягат

медицината – идеята за генните подобрения и технологично обусловеното еволюиране на индивидите, футурологичните утопии и антиутопии, дебатите около безсмъртието.

В публикацията За един от видовете специализиран превод основен акцент е поставен върху медицинския превод в неговото пълно значение - междуезиков превод, но и превод на знания. Като един вид специализиран превод обаче той предполага работа с медицинска терминология, включително със спецификата на термините, със съществуващата обща промяна или изместване на значенията и с постоянното разширяване на медицинския лексикон. Накратко, сред специализираните преводи медицинският превод е не само един от най-трудните, но и най-отговорните. В тази статия са разгледани някои от опасностите, пред които е изправен преводачът на такъв тип текстове, особено ако той няма медицинска квалификация - работа с вторични термини, медицински метафори, фалшиви приятели.

Медицински конотации в понятието „криза“ - статията се опитва да покаже как медицинската терминология и медицинските конотации маркират понятия, които по-късно стават водещи във философския, културологичния, политическия, социалния дискурс. В случая избраното понятие е понятието криза, което е ключово за медицината още от Античността, белязва със значения всички следващи епохи и става знаково за цялото ни съвремие. Накратко, показва как медицинските конотации пренасят към неограничените употреби в широкия контекст на езика и понятието криза е отворено за употреби от различен порядък и в разнообразни контексти. За да се стигне до убеждението, че надделява употребата му като метафора за състояния на упадък, провал, израждане, разруха.

- **коронарната артериална болест и острия коронарен синдром**

Статиите са посветени на острия коронарен синдром (ОКС) без ST сегмент и на наблюденията върху хетерогенна група пациенти с различни нива на риск за възникване на големи нежелани сърдечно-съдови събития. Целта на изследванията е да се оцени приложението на ранната инвазивна стратегия в сравнение със селективната инвазивна стратегия.

Съществен принос в областта е участието в проведена сред 178 пациенти с нестабилна ангина пекторис или миокарден инфаркт без елевация на ST-сегмента (UA/NSTEMI) приложението на ранната инвазивна стратегия в сравнение със селективната инвазивна

стратегия, като основен акцент в тази публикация е поставен върху групата пациенти с много висок риск от усложнения в дългосрочен план – пациентите със захарен диабет. В рамките на проследяване средно за период от 22.8 +/- 14 месеца се установява значението на ранната инвазивна стратегия за подобряване прогнозата при тази група пациенти.

В друга серия публикации се анализира връзката между по-нетрадиционни тригери на ОКС съобразно появата на заболяването. Основният извод, до който се достига е, че тромбофилията е независим рисков фактор за инфаркт на миокарда при млади пациенти и не трябва да се пренебрегва лесно. При тях скринингът за тромбофилия може да бъде от полза, особено за проследяване на лечение и подобряване на късната прогноза.

- **имплантация на транскатетърна аортна клапна протеза**

Работата на д-р Ташева-Димитрова в център с висок обем дейности при сърменно повлияване при високостепенна аортна стеноза намира естествено продължение в серия публикации по проблематиката. Представят се случаи на „Транскатетърна аортна клапна имплантация при пациенти с високостепенна аортна регулация и терминална белодробна недостатъчност“ Този клиничен случай показва, че саморазширяващата се протеза Medtronic CoreValve Evolut R може да бъде имплантирана без тъканно увреждане и миграция в една умерено калцирана трикуспидна аортна клапа с преобладаваща инсуфициенция при нискостепенна стеноза и да доведе до задоволителни хемодинамични резултати с подобряване на функционалния клас сърдечна недостатъчност при пациент със съпътстваща тежка дихателна недостатъчност. В друга публикация „Ендоваскуларно коронарно стентирание след имплантация на транскатетърна аортна клапна протеза“ са разгледани техническите затруднения по време на процедурата, както и да предложи полезни съвети за преодоляването им, което представлява съществено предизвикателство в съвременната инвазивна кардиология. Отвъд медицинския казус статията предлага примери за превод на термини от български на английски, както и на важна лексика.

- **Резистентна хипертония и ренална денервация**

В две от публикациите се представя собствен опит със селекция на пациенти с резистентна хипертония и успешно провеждане на иновативен метод за повлияването ѝ какъвто представлява реналната денервация с провеждане на РФА в страничните клонове за

получаването на по-пълен и продължителен ефект върху стойностите на офисното и 24 часово амбулаторно артериално налягане.

- **Други, по-рядко срещани патологии**

На база дългогодишния клиничен опит и научния интерес са описани клинични случаи и изведени практически алгоритми по състояния, представляващи предизвикателство в ежедневно клинична практика - „Ендоваскуларно лечение при пациент с артериитна Такаясу“, проблема за аортната дисекация, която е медицинско състояние, изискващо незабавна хирургическа интервенция за дисекация тип I и II DeBakey, ендоваскуларно лечение и представя безопасни и ефикасни начини за лечение на остра белодробна емболия и други

Учебно-преподавателска дейност

Учебно-преподавателската дейност на Д-р Ташева-Димитрова е свързана с участие в обучението (теоретично, практическо и методическо ръководство) на студенти по медицина и лекари следдипломна квалификация, специализиращи кардиология. Съобразно подадена справка от Катедра «Вътрешни болести, фармакология и клинична фармакология, педиатрия, епидемиология, инфекциозни и кожни болести», Медицински Факултет, Софийски Университет «Климент Охридски» учебната натовареност в периода 2018-2019 год възлиза на 110 учебни часа, а през 2019-2020 год 180 учебни часа. В допълнение през учебните 2020-2021 и 2021-2022 год д-р Ташева е участвала в провеждани лекционни курсове по медицински превод и увод в медицинската терминология в магистърска програма преводач-редактор.

Диагностично-лечебна дейност

Д-р Димитрова има над 20 години трудов стаж и богат опит в клиничната кардиология и спешната диагностика и инвазивно лечение на сърдечно-съдови заболявания. От впечатляващия брой проучвания и публикации е очевидно, че има вкус към научно-изследователската работа.

Съответствие с минималните национални изисквания

Д-р Ташева-Димитрова е представила попълнена таблица съобразно ППЗРАСРБ. Изпълнението на минималните изисквания по групи показатели е както следва:

- Група А- изпълнена 50т.
- Група Б- не е необходима за АД „Доцент“
- Група В- 100 т от публикувана монография
- Група Г- изпълнена. Кандидатът оценява сбора си на 248 от Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ и 20 публикации и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация и нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни толове
- Група Д- изпълнена. Кандидатът представя 4 цитирания в български списания, както и 28 цитации в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни толове с които надхвърля необходимия минимум от 50 т
- Група Е- Кандидатът покрива изискванията от признатите медицински специалности и преподаването на специализанти по научната специалност на конкурса

В заключение значението на получените от д-р Ташева-Димитрова резултати е съществено предвид големия брой публикации, фокусирани върху епидемиологията, разпространеността и конкретното терапевтично поведение при чести, социално-значими заболявания каквито са коронарната болест и острия коронарен синдром, транскатетърното поведение при високостепенна аортна стеноза, пулмонална хипертония и др. На база изложеното, оценявам високо научно-изследователската и приложната стойност на научните трудове на кандидата. В този аспект научния интерес в областта на медицинския превод, заедно със съчетанието на придобитите високи професионални умения в областта на кардиологията позволява успешно съчетание на познания и умения в една нова област на развитие.

В конкурса д-р Ташева-Димитрова се представя като изключителен специалист с достатъчен лекарски, изследователски и преподавателски стаж. Има признати

специалности по вътрешни болести, кардиология и ангиология, получила е образователна научна степен доктор по медицина. Преминал е академичната стълбица до хоноруван асистент и има значим преподавателски, клиничен и административен опит. Д-р Ташева-Димитрова е утвърден кардиолог, владеещ и прилагащ практически всички съвременни методики на съвременната спешна и инвазивна кардиология. Научната продукция е напълно достатъчна по обем и съдържание, и по нейната значимост, степен на новост и обоснованост на научните достижения, покрива изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности и условия и ред за присъждане на академичната длъжност „Доцент“ при Софийският университет „Св. Климент Охридски“. Приносът от научната продукция е съществен, доказателство за което са положителните цитирания в медицинската периодика. Кандидатът членува в престижни национални и международни дружества в областта на кардиологията.

На тези основания давам положителния си вот и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително **Д-р Ивета Георгиева Ташева - Димитрова, д.м, да заеме академичната длъжност „доцент“** в област на Висшето образование 2.1. Филология (Български език като чужд – Теория на превода) – за нуждите на ФСлФ, Софийският университет „Св. Климент Охридски“

30.07.2022 г.

проф. д-р Арман Постаджиян, д.м.

Началник отделение по кардиология към Клиника по кардиология на УМБАЛ Света Анна София,

Член на Научното жури